

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 14 lutego 2018 r.

Poz. 993

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.26.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 14 lutego 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "**Małgorzaty Fornalskiej**" (05128) położonej na terenie Miasta Gliwice na całym jej przebiegu na "**Modelarzy**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia zastępczego powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.194.2017 z dnia 8 września 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Gliwice z prośbą o udzielenie informacji, dotyczącej ulicy "*Małgorzaty Fornalskiej*" położonej na terenie Gminy Gliwice tj.: jaki charakter posiada przedmiotowa droga (publiczna czy wewnętrzna) w rozumieniu ustawy o drogach publicznych; komu przysługuje prawo własności nieruchomości, na których położona jest ww. ulica oraz kto i kiedy nadał nazwę tej drodze - w przypadku,

gdy była to Rada Miasta Gliwice (Rada Narodowa), poproszono o przesłanie Wojewodzie uchwały w sprawie nadania nazwy ww. ulicy wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, Prezydent Miasta Gliwice pismem Nr GE.6625.22.2017 z dnia 14 września 2017 r. wskazał, że przedmiotowa droga posiada charakter drogi publicznej w rozumieniu ustawy o drogach publicznych; a także, że nazwę przedmiotowej drogi nadano uchwałą Nr XIX/88/77 Miejskiej Rady Narodowej w Gliwicach.

Powyżej wskazanej ulicy "*Małgorzaty Fornalskiej*" w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 05128.

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 15 listopada 2017 r., Nr NPII.4100.194.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "*Małgorzaty Fornalskiej*" położonej na terenie Gminy Gliwice z art. 1 ustawy.

W dniu 30 stycznia 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia Nr BUW-940-11(6)/18 wskazująca, że w opinii Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "*Małgorzaty Fornalskiej*" na terenie Gminy Gliwice jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W ww. opinii podniesiono, iż „*Fornalska Małgorzata (1902-1944) ps. „Jasia”, „Maria Jasińska”, „Michalska” – była aktywistką i funkcjonariuszką komunistyczną, członkinią władz stalinowskiej konspiracji na ziemiach polskich pod okupacją niemiecką. Urodziła się 8 czerwca 1902 we wsi Fajstławice, pow. krasnostawski, w rodzinie chłopskiej. Po wybuchu I wojny światowej w 1914 roku znalazła się wraz z rodziną w Carycynie w Rosji (obecnie Wołgograd). Tam wraz z matką zaangażowała się w działalność rewolucyjną. Wstąpiła do Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (do grupy działającej w Carycynie). W lipcu 1918 roku została członkinią Rosyjskiej Komunistycznej Partii (bolszewików) i służyła w Caryńskim Batalionie Komunistycznym. Po utworzeniu Komunistycznej Partii Robotniczej Polski stała się członkiem saratowskiej grupy KPRP. Została zmobilizowana na front, stąd w styczniu 1920 r. skierowano ją do dywersyjnej działalności komunistycznej na tyłach wojsk polskich. W czasie najazdu bolszewickiego na terenach okupowanych przez Armię Czerwoną współtworzyła struktury Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski w Białymstoku (TKRP), czyli tworzonych przez bolszewików władz polskiej republiki sowieckiej: w okresie lipca i sierpnia 1920 roku była pracownikiem Komisariatu Oświaty TKRP. Po klęsce bolszewików na bitwach warszawskiej i niemeńskiej w 1920 r. została ewakuowana do Moskwy. Studiowała na Uniwersytecie Komunistycznym im. J. Swierdłowa w Moskwie. W 1921 roku ponownie została przetrzucona do kraju w celu prowadzenia działalności komunistycznej. Działała w centralnych strukturach Komunistycznej Partii Robotniczej Polski (KPRP) w Warszawie zajmując się m.in. agitacją antypaństwową. Aresztowana za działalność przeciw RP została skazana na karę pozbawienia wolności. Po nadzwyczajnym zmniejszeniu wymiaru kary przez polski Sąd Apelacyjny Fornalska wyszła na wolność. Już w 1926 r. została przetrzucona do ZSRR, studiowała w Akademii Wychowania Komunistycznego im. N. Krupskiej, a później w Międzynarodowej Szkole Leninowskiej. Jednocześnie działała w stalinowskich strukturach Kominternu i w Międzynarodówce Chłopskiej.*

Na początku 1934 roku została ponownie skierowana do działalności dywersyjnej na terenie kraju i przetrzucona do Polski. Jako zawodowa funkcjonariuszka Komunistycznej Partii Polski (KPP) utrzymywana z funduszy przemyconych z Moskwy. Działała w różnych regionach kraju oraz w strukturach centralnych – w tzw. Wydziale Rolnym Komitetu Centralnego KPP, a także w stalinowskiej Międzynarodowej Organizacji Pomocy Rewolucjonistom. Aresztowana 13 sierpnia 1939 roku już we wrześniu 1939 r. została uwolniona po najeździe niemieckim i sowieckim na Polskę. Znalazła się na terenach okupowanych przez Związek Sowiecki. W czasie sowieckiego terroru w latach 1939–1941 pracowała w redakcji jednej z bolszewickich gazet, była też nauczycielką w wiejskiej szkole, a potem w Białymstoku.

Po ataku Niemiec na ZSRS latem 1941 roku została ewakuowana i skierowana na dodatkowe kursy dywersyjne Kominternu w m. Puszkino, a następnie w Kuszarenkowie. Tu weszła w skład drugiej (grupy) dywersantów sowieckich, którzy zostali przetrzuceni drogą lotniczą do Polski okupowanej przez Niemców 20 V 1942 r.

Wraz z innymi została dołączona do centralnych struktur Polskiej Partii Robotniczej (PPR). Współtworzyła stalinowską propagandę, odpowiadała także za utrzymywanie łączności z Moskwą oraz za produkcję fałszywych dokumentów dla członków partii. Była uczestnikiem wewnętrznego spisku przeciw

Bolesławowi Mołojcowi, który przejął władzę w PPR po zabójstwie M. Nowotki. Do aresztowania przez gestapo w dniu 14 listopada 1943 roku była członkinią najbliższego kierownictwa PPR, kiedy na czele tej struktury stał Pinkus Finder. Została aresztowana wraz z nim. Po kilku miesiącach została rozstrzelana przez Niemców 26 lipca 1944 r. w Warszawie.”

W opinii wskazano również, że „w świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Małgorzaty Fornalskiej stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, którą wskazana postać upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.”

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność zmiany nazwy ulicy „Małgorzaty Fornalskiej”, jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.194.2017 z dnia 15 listopada 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Gliwice z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy, ewentualnie wskazanie nazw okolicznych ulic.

Prezydent Miasta Gliwice nie przedstawił propozycji nowej nazwy ww. ulicy, jednakże wpłynęło pismo od innego podmiotu, w którym zaproponowano, aby wskazanej ulicy nadać nazwę „Modelarzy”.

Wojewoda Śląski uwzględnił zaproponowaną wyżej nazwę ulicy, gdyż nazwa ulicy "Modelarzy" koreluje z pozostałymi nazwami ulic w gminie Gliwice.

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy z „Małgorzaty Fornalskiej” na „Modelarzy” należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

Wojewoda Śląski

Jarosław Wieczorek

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Gliwice
- 2) a/a